

December 2022

MANAGEMENT LETTER 2022

Gemeente Vught

BDO

Aanbiedingsbrief

Gemeente Vught
T.a.v. het college van B&W
Secr. van Rooijstraat 1
5261 EP VUGHT

Eindhoven, 6 januari 2023

Kenmerk: XXXXXX/XXX/XX/XX

Ter informatie

De digitale versie van dit document is vanaf de inhouds-opgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING

Geacht college,

In het kader van de aan ons verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening 2022 van de gemeente Vught brengen wij u met deze management letter verslag uit over onze bevindingen naar aanleiding van onze interim-controle.

Voor een nadere omschrijving van onze opdracht, de reikwijdte en aanpak van onze controle en overige afspraken verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging.

In deze rapportage richten wij ons met name op mogelijke verbeterpunten in de bedrijfsvoering en de processen die wij hebben onderzocht in het kader van de controle van de jaarrekening en onze nulmeting. Dit heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de interne beheersing en het zelf controlerend vermogen van uw organisatie.

Wij vertrouwen erop u met deze management letter naar aanleiding van onze interim-controle 2022 van dienst te zijn geweest. Wij willen de organisatie bedanken voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

drs. D.O. Meeuwissen RA
Partner en extern accountant gemeente Vught

Inhoudsopgave

DASHBOARD
INTERIM-CONTROLE

2. ONTWIKKELINGEN &
AANDACHTSPUNTEN

3. BEVINDINGEN
SIGNIFICANTE PROCESSEN

4. BEVINDINGEN
IT-BEHEER

5. BEVINDINGEN
INTERNE CONTROLE

1. Dashboard interim-controlle

1.1 Dashboard interim-controlle

1.1 Dashboard interim-controle

FRAUDERISICOBEHEER		RECHTMATIGHEIDSVANTWOORDING 2023		AANDACHTSPUNTEN JAARREKENING 2022	
- Vanaf boekjaar 2022 zijn aanpassingen doorgevoerd inzake het verplicht rapporteren over onze controleaanpak ten aanzien van fraude- en vermogensrisico's in onze controleverklaring. Dit vraagt om een zorgvuldig proces, dat wij samen met u zullen doorlopen. - De gemeente heeft in het kader van fraude diverse kaders en regelingen opgesteld zoals ook gerapporteerd in de managementletter 2021. De frauderisicoanalyse van uw gemeente is door uw gemeente in 2022 geactualiseerd. Er wordt echter niet structureel gerapporteerd aan de gemeenteraad of audit commissie.		- De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording geldt vanaf het verslagjaar 2023. - De gemeenteraad dient zelf een aantal keuzes te maken, waaronder het vaststellen van het grensbedrag (0%-3%) en de rapporteringstolerantie. Wij adviseren het grensbedrag gelijk te stellen aan de materialiteit voor de jaarrekeningcontrole (1%) en de rapporteringstolerantie op 5% van de materialiteit. - De terminologie en inhoud van de financiële verordening zijn nog niet in overeenstemming met de rechtmatigheidsverantwoording. Gemeente Vught wacht hierbij op het beschikbaar komen van diverse notities en uitingen. - Met de publicatie van de notities van SDO en de BADO kan de organisatie verdere invulling geven aan de rechtmatigheidsverantwoording.		- Door de hoge inflatiecijfers (circa 12% volgens het CBS) lopen gemeenten het risico dat (offertes voor) bestedingen die onderhands zijn gegund toch de drempel overschrijden voor het verplicht moeten doorlopen van een Europese aanbestedingsprocedure. - Er is geen intern proces om de status van de bestedingen en SiSa-regelingen tussentijds te monitoren. Gezien de flinke toename van de aantal SiSa-regelingen in de afgelopen jaren zullen wij in overleg treden met de organisatie om tijdig inzicht te krijgen voor het huidige boekjaar.	
BEVINDINGEN SIGNIFICANTE PROCESSEN		BEHEERSING IT		VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE	
- Wij kwalificeren de interne beheersing van de beoordeelde processen over het algemeen in opzet voldoende en binnen de primaire processen is sprake van minimaal noodzakelijke primaire functiescheiding met uitzondering van onderstaande. - Ten opzichte van voorgaand jaar zijn de processen in grote lijnen gelijk gebleven. - De belangrijkste adviezen betreffen: - Het aanbrengen van minimaal noodzakelijke (primaire) functiescheiding in het proces subsidieverstrekingen en het proces rondom betalingen; - Het opstellen van procesbeschrijvingen voor de processen rondom te betalen belastingen en verbonden partijen; - Het uitvoeren van een controle op stilzwijgende verlengingen, wezenlijke wijzigingen of homogene opdrachten binnen het aanbestedingsproces.		- Wij beoordelen de betrouwbaarheid en continuïteit IT voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening. - Beoordeelde systemen zijn: Key2Financiën, S4SD en Motion PRO. - Wij vragen aandacht voor: Procedure autorisatiebeheer (K2F, S4SD, Motion), Periodieke controle op juistheid ingerichte autorisaties en actualiteit van gebruikers (K2F, S4SD, Motion) , wachtwoordbeleid (Motion) en superusers (Motion). - De getroffen maatregelen m.b.t. informatiebeveiliging en cybersecurity zijn geïnventariseerd, zie hiervoor 2.3.		- Het Interne controle plan bevat de belangrijkste uitgangspunten voor de VIC. De objectiviteit van de VIC-functionarissen is in opzet in voldoende mate geborgd. - Belangrijkste aanbevelingen BDO: - Voer een uitgebreide risicoanalyse per proces uit en inventariseer de getroffen beheersmaatregelen. - Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is het van belang de aansluiting tussen het normenkader/toetsingskader, de interne beheersing in de eerste lijn en de VIC expliciet vast te leggen. - Om te kunnen spreken van een effectieve VIC is het van belang dat de VIC ook daadwerkelijk tot correctie, sturing en bijsturing (plan-do-check-act) leidt. Wij adviseren de behandeling van de samenvatting van de bevindingen in de directie, het bestuur en het college expliciet te notuleren. - Wij zijn met u in gesprek om ondersteuning te verrichten ten aanzien van de volwassenheid van de VIC-functie.	
DASHBOARD	ONTWIKKELINGEN	PROCESSEN	IT-BEHEER	INTERNE CONTROLE	

2. Ontwikkelingen & Aandachtspunten

- 2.1 Rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring
- 2.2 Rechtmatigheidsverantwoording
- 2.3 Informatiebeveiliging & cybersecurity
- 2.4 Aandachtspunten jaarrekening 2022

2.1 Rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring

Verplicht rapporteren in de controleverklaring over fraude en het vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen

Verplicht rapporteren in de controleverklaring over fraude en het vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen

Vanaf boekjaar 2022 worden door de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) enkele aanpassingen in de controleverklaring doorgevoerd. Deze aanpassingen zien op het verplicht rapporteren over onze controleaanpak frauderisico's en onze controleaanpak ten aanzien van het vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen in de controleverklaring. Deze verplichting geldt voor wettelijke controles (gemeenten, provincies en waterschappen). Voor niet wettelijke controles kan in overleg de nieuwe uitgebreide controleverklaring vrijwillig worden toegepast. Met het verplicht rapporteren over deze onderwerpen wordt tegemoet gekomen aan een veel gehoorde wens van stakeholders om transparanter te zijn over welke werkzaamheden wij als uw accountant hebben uitgevoerd om frauderisico's en het vermogen om de risico's vanuit de bedrijfsvoering financieel op te vangen alsmede de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten. Per onderwerp zullen wij voortaan, in alle gevallen, gaan rapporteren over wat de meest belangrijke frauderisico's zijn, over de inschatting van het college om de risico's vanuit de bedrijfsvoering financieel op te vangen en hoe op beide thema's in de controle is ingespeeld.

Uiteraard hebben de onderwerpen fraude en het vermogen om financiële risico's op te vangen altijd al de aandacht tijdens de accountantscontrole. Maar door deze zaken nu te gaan beschrijven in de controleverklaring, wordt die aandacht ook expliciet gemaakt. Wij zullen in de controleverklaring 2022 rapporteren over onze werkzaamheden rondom fraude en continuïteit. Wij zijn ons er van bewust dat dit om een zorgvuldig proces vraagt, wat wij samen met u zullen doorlopen en waarover wij tijdig met u van gedachten zullen wisselen. Dit proces vraagt namelijk ook iets van u, bijvoorbeeld over uw aandacht voor genoemde risico's en over de door u gewenste mate van transparantie in de programmarekening en de programmaverantwoording over zowel fraude als het vermogen om financiële risico's op te vangen. Wij gaan daarover graag met u in gesprek.

Onze controle gaat uit van de fraudepreventie door de gemeente Vught

Onze beroepsorganisatie, de NBA, heeft een notitie uitgebracht 'best practice maatregelen fraude(risico)beheersing voor bestuurders en toezichthouders'. In deze notitie komt nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen, zoals de gemeenteraad, bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde. Door de nadruk te leggen op het voorkomen van fraude, kunnen de gelegenheden die tot fraude leiden, afnemen. Dit vraagt om actief toezicht op risico's en beheersmaatregelen ter voorkoming van fraude. Ook de accountant heeft hierin een belangrijke rol. De landelijke pilots waar in de controleverklaring 2020 van de accountant uitgebreider wordt gerapporteerd over het thema fraude hebben bijgedragen aan de best practices. De best practices van de NBA zijn erop gericht het fraudebewustzijn en de frauderisicobeheersing te vergroten.

Graag gaan wij met u in overleg over het vergroten van de actieve rol van de gemeenteraad/auditcommissie ten aanzien van frauderisico-beheersing. Bijvoorbeeld door jaarlijks één of meerdere onderkende frauderisico's (en indien van toepassing de interne beheersingsmaatregelen die zijn genomen om deze frauderisico's te mitigeren) nader te laten onderzoeken door de interne controleafdeling, een accountant of een gespecialiseerde (fraude)onderzoeker. Uw gemeente heeft diverse kaders en regelingen opgesteld zoals ook is gerapporteerd in het managementletter 2021. Wij hebben begrepen dat de frauderisicoanalyse in 2022 is geactualiseerd.

Transparantie over fraude en continuïteit vraagt dialoog

2.2 Rechtmatigheidsverantwoording (1/2)

Mededeling doen omtrent de naleving van de rechtmatigheid door het college

De SiSa-verantwoording wordt mogelijk ook een onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording

Invoering rechtmatigheidsverantwoording met ingang van 2023

In onze management letter van 2021 hebben wij aangegeven dat de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd wordt voor gemeenten. Dit besluit is nu door de tweede kamer, de rechtmatigheidsverantwoording wordt ingevoerd met ingang van 2023. Deze invoering heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Wij verwachten dat dit een aanzienlijke uitdaging is, maar ook een kans voor uw organisatie en interne beheersing. Met ingang van verslagjaar 2023 wordt de gemeente Vught zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording en moet het college een (onderbouwde) mededeling doen omtrent de naleving van de rechtmatigheid. De wetswijziging is niet alleen een technische verandering maar ook een cultuurverandering die effect heeft op de bedrijfsvoering van de organisatie.

Een belangrijke recente ontwikkeling is dat de SiSa-verantwoording mogelijk ook onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording wordt. De interne beheersing rondom het aanvragen, besteden en verantwoorden van specifieke uitkeringen is daarmee een relatief nieuw proces dat aandacht van de organisatie behoeft en van incidentele activiteiten bij de jaarafsluiting naar een continu beheerst proces kan worden opgeschaald. Hierbij merken we op dat de verwachting is dat het aantal SiSa-regelingen de komende jaren verder zal toenemen en tot extra werkzaamheden zal leiden.

Uit de kadernota rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV hierover blijkt dat er een standaard model van de verklaring komt, rechtmatigheid wordt beperkt tot drie rechtmatigheidsaspecten, het algemeen bestuur de tolerantiegrenzen kan bepalen (tot 3%) en bevindingen moeten worden opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. Wij bevelen u aan om het grensbedrag gelijk te stellen aan de materialiteit voor de jaarrekeningcontrole (1%) en de rapporteringstolerantie op 5% van de materialiteit conform de BADO.

In alle gevallen zal de komende periode gebruikt moeten worden om voorbereidingen te treffen voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. De wijziging in de verantwoordelijkheden ten aanzien van rechtmatigheid betekent niet dat er minder rechtmatigheidscontroles moeten worden uitgevoerd, maar dat het college deze zelfstandig/intern moet inrichten, uitvoeren, controleren en rapporteren. Als accountant zullen wij die werkzaamheden vervolgens toetsen, teneinde te kunnen controleren en verklaren dat de rechtmatigheidsverklaring van het college een getrouw beeld geeft.

Onze observaties over de voortgang van de voorbereidingen hebben we in de tabel op de volgende pagina gegeven. Wij ondersteunen graag op de punten waar dit gewenst is.

2.2 Rechtmatigheidsverantwoording (2/2)

De verantwoordingsgrens is nog niet bepaald voor 2023.

In het jaarlijks controleplan wordt rekening gehouden met zowel materiele als politiek gevoelige onderdelen

TE ZETTEN STAPPEN	AFSPRAKEN COLLEGE GEMAAKT?			Toelichting
	ja	onderhanden	n.v.t.	
De verantwoordingsgrens voor 2023 is bepaald		●		De verantwoordingsgrens is nog niet bepaald.
De verantwoordingsgrens voor 2023 is vastgesteld door de raad		●		De verantwoordingsgrens is nog niet vastgesteld.
Het normenkader 2022/2023 is gereed, datum vaststelling door de raad is gepland		●		Bij het vaststellen van de programmabegroting 2022 heeft de raad tevens het normenkader 2022 vastgesteld.
De financiële verordening is herzien		●		De financiële verordening is nog niet herzien.
De financiële verordening bevat op welke wijze wordt omgegaan met begrotingsonrechtmatigheden		●		De financiële verordening is nog niet herzien.
Het college en de raad hebben overeenstemming over de inhoud van de paragraaf Bedrijfsvoering		●		
Het interne controleplan van de gemeente bevat:				
1. scoping van de processen en balansposten		●		
2. risico-analyses per proces en post	●			
3. controleaanpak	●			

2.3 Informatiebeveiliging & cybersecurity (1/2)

Informatiebeveiliging

Afgelopen jaren is er meer aandacht voor cybersecurity risico's ontstaan, mede door verhoogde (media)aandacht voor cybersecurity incidenten. Deze toegenomen aandacht voor cybersecurity risico's leeft bij zowel management, toezichthouders als ook het maatschappelijk verkeer. Organisaties zijn in sterke en toenemende mate afhankelijk van de continuïteit van IT-systemen. Zelfs zodanig dat bij het uitvallen van de IT-systemen de bedrijfscontinuïteit geraakt kan worden. Dit kan daarmee een continuïteitsrisico in het kader van de jaarrekening met zich meebrengen.

Ook kan een cybersecurity incident leiden tot de toegang van gevoelige gegevens waardoor er niet voldaan wordt aan de privacywetgeving (AVG).

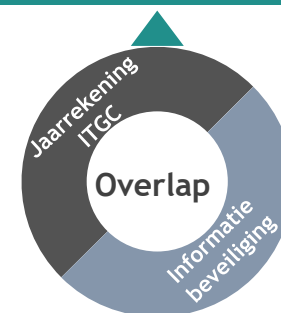
Een cybersecurity incident, een incident als gevolg van activiteiten/ calamiteiten in het cyberdomein (digitale domein) kan resulteren in:

- Verstoringen in bedrijfsvoering (en daarmee eventueel continuïteit);
- Datalekken door ongeautoriseerde toegang tot gegevens;
- Fraude (beïnvloeding/manipulatie van gegevens);
- Aanzienlijke reputatieschade;
- Diefstal.

Als gevolg van de snelheid waarmee het digitale (cyber)domein zich ontwikkelt is het zeer belangrijk om continu en grondig te evalueren of de cyberrisico's nog passend (juist en volledig) worden geadresseerd door veranderingen in dreigingen of kwetsbaarheden te identificeren en effectiviteit van getroffen maatregelen periodiek te toetsen.

Inzicht en continue evaluatie van de (cyber)risico's en adequate beheersingsmaatregelen op het gebied van informatiebeveiliging en cybersecurity zijn nodig om voorbereid te zijn op hack- en phishingaanvallen en andere cybersecurity risico's.

Vught in-control

2.3 Informatiebeveiliging & cybersecurity (2/2)

Inventarisatie

Tijdens de audit hebben we de getroffen maatregelen m.b.t. Informatiebeveiliging en cybersecurity geïnventariseerd en bewijsstukken geïnspecteerd. Hiermee hebben wij geïnventariseerd dat de gemeente Vught:

- De rol van CISO t.b.v. informatiebeveiliging en awareness onder medewerkers specifiek heeft belegd;
- Inzicht heeft in het IT-landschap waardoor cyber risicobereidheid effectief kan worden ingericht;
- Beschikt over een informatiebeveiligingsbeleid en deze beschikbaar is gesteld aan de relevante medewerkers;
- Beperkt beschikt over beleidsstukken met betrekking tot incidentenmanagement en continuïteitsmanagement waarmee de verantwoordelijkheden en de uit te voeren procedures bij calamiteiten beperkt inzichtelijk zijn;
- Steunt op beleidsstukken securitytesting en beleidsdocumenten met betrekking tot logische en fysieke toegangsbeveiliging van serviceorganisatie Provide;
- Awareness kweekt op het gebied van Informatiebeveiliging middels intranet door de kennisgeving van diverse daaraan gerelateerde posts.

Aanbeveling

Op basis van de geïnventariseerde maatregelen verdient het de aanbeveling:

- Trainingen en awareness campagnes jaarlijks uit te voeren onder medewerkers ter bewustmaking van IT risico's binnen de organisatie.
- Als deelnemer van serviceorganisatie Provide jaarlijks de beschikbare assurance verklaringen te controleren om vast te stellen dat geleverde services en verdeling van verantwoordelijkheden in lijn zijn met de verwachtingen van de gemeente.

2.4 Aandachtspunten jaarrekening 2022 (1/2)

Documentatie van ramingen bij aankondiging of inleiding procedure aanbesteding essentieel

Inflatiecorrectie buiten afspraken mogelijk binnen wetgeving EU-aanbestedingen

Inflatie en aanbestedingsprocedure

Het inflatiecijfer is in 2022 uitzonderlijk hoog. In augustus meldde het CBS een inflatiecijfer tot meer dan 12%. Veel gemeenten hebben voordat de hoge inflatie bekend werd, ramingen opgesteld voor overheidsopdrachten en vaste prijsafspraken gemaakt. Door de inflatie loopt men nu het risico dat (offertes voor) bestedingen, waarvoor een reële raming is afgegeven, en onderhands zijn gegund, toch de drempel overschrijden voor het verplicht doorlopen van een Europese aanbestedingsprocedure. In een dergelijk geval hoeft de gemeente niet alsnog Europees aan te besteden.

Belangrijk hierin is dat:

- de raming reëel was op het tijdstip van verzending van de aankondiging of het moment van inleiden van de procedure voor gunning van de opdracht;
- de raming goed gedocumenteerd moet zijn met inbegrip van opties van het contract;
- een eventuele wijziging goed wordt gemotiveerd, wordt onderbouwd met bewijsstukken en de wijziging dient gedocumenteerd te worden in het inkoopdossier. Dat kan met een afwijkingennotitie.

Inflatie en wezenlijke wijziging

Wij zien dat veel opdrachtnemers een beroep doen op de opdrachtgevers om de contractwaarde aan te passen naar de huidige marktomstandigheden, terwijl dit buiten contractuele voorwaarden gaat. Door sterk stijgende kosten van grondstoffen en loon kunnen contracten niet nageleefd worden zonder grote financiële- en continuïteitsrisico's voor de opdrachtnemer en daarmee de opdracht. De aanbestedingswet biedt hierin een tweetal opties om contractafspraken aan te passen.

- Een bagatelwijziging (de wijziging is minder dan 10 procent van de totale opdrachtwaarde inclusief opties en verlengingen, bij diensten of leveringen, 15% van de opdrachtwaarde bij werken);
- Een onvoorziene omstandigheid (2.163e Aw).

Van de bagatelregeling kan eenvoudig gebruik gemaakt worden, waarbij documenteren hiervan wel belangrijk is. Als de bagatel al is gebruikt, resteert de wijzigingsgrond van de onvoorziene omstandigheid. In dat geval moet worden aangetoond dat:

1. de oorzaak van de prijsstijging niet kon worden voorzien door de opdrachtgever;
2. de wijziging minder bedraagt dan 50 procent van de totale opdrachtwaarde;
3. de algemene aard van de opdracht niet wordt gewijzigd; en
4. de omstandigheden zijn terug te voeren op een externe oorzaak.

In de jurisprudentie is een aantal voorbeelden terug te vinden waarbij deze argumentatie stand heeft gehouden. Het tekort aan grondstoffen door lockdowns in China, de sancties tegen Rusland, de oorlog in Oekraïne en het algemeen personeelstekort zijn voorbeelden van deze onvoorziene omstandigheden. Naar de jaarrekeningcontrole toe is het belangrijk om deze overwegingen vast te leggen (voor aanpassing van de overeenkomst) om het proces niet te vertragen.

2.4 Aandachtspunten jaarrekening 2022 (2/2)

Vanwege de toename in het aantal SiSa-regelingen verdient het de aanbeveling ook tussentijds de omvang van deze regelingen te monitoren

Aanpassingen in proces jeugdzorg heeft gevolgen voor voorbereiding op de jaarrekeningcontrole

Grip op jaarrekeningproces

Voor u als college is het van belang dat het jaarrekeningproces geen vertraging oploopt en u tijdig de jaarstukken vaststelt en verstrekt. Als accountant van gemeente Vught zien wij hierin voor ons een belangrijke rol weggelegd.

Zaken die het jaarrekeningproces kunnen vertragen moeten tijdig worden geadresseerd. Voorbeelden van dergelijke zaken betreffen:

- De toename van het aantal SiSa-regelingen door het Rijk die een aantal jaren terug is ingezet en zowel de organisatie bij het opstellen als de accountant in de controle extra tijd en werk bezorgen. Er is geen intern proces voor tussentijdse monitoring van de SiSa-regelingen, echter wel rondom de jaarafsluiting: de Regisseur Planning & Control doorloopt de grootboekrekeningen samen met de verantwoordelijke beleidsmedewerkers. Het is een aandachtspunt voor u om niet alleen per jaareinde maar ook op enig gewenst tussentijds moment een actueel en volledig inzicht in het aantal en de omvang en alle toegekende SiSa-regelingen te krijgen. Wij adviseren u om tussentijds op de hoogte te blijven van alle actualiteiten met betrekking tot de SiSa en wat de omvang is per regeling voor uw gemeente. Vlak na jaareinde zullen wij met u in overleg treden om tijdig inzicht te hebben in het aantal regelingen voor het huidige boekjaar.
- Het proces rondom jeugdzorg was voorheen belegd bij centrumgemeente 's-Hertogenbosch. Dit is nu decentraal bij uw gemeente belegd. Als gevolg hiervan is er geen sprake meer van een totale financiële verantwoording (inclusief controle op de prestatielevering) waar een extern accountant een verklaring bij verstrekt. Dit betekent dat uw organisatie voor de jaarrekeningcontrole zelf een overzicht met de geleverde zorg op dient te stellen. Hierbij zult u ook na moeten gaan in hoeverre zekerheid is verkregen over de prestatielevering middels productieverantwoordingen (inclusief verklaring) of dat u aanvullende steekproeven dient te verrichten (naar wij begrepen kan RIOZ u hierin ondersteunen). Wij adviseren u dit overzicht tijdig (en eventueel tussentijds) op stellen om uitloop in de planning in het jaarrekeningtraject te voorkomen.

3. Bevindingen significante processen

3.1 Onze controle nog transparanter

3.2. Effectiviteit processen

3.1 Onze controle nog transparanter (1/2)

Kwaliteit en proces
van management
rapportage

Onderkende risico's:

- Management override
- EU-aanbestedingen
- Waardering grex

Inleiding

Zoals afgelopen jaar aangegeven, nemen de eisen die worden gesteld aan de accountantscontrole toe. Wij vinden het daarom van groot belang dat wij inzicht geven in de normen en verwachtingen ten aanzien van onze controle en de vertaling hiervan specifiek voor de gemeente Vught. Alleen dan gaat de discussie niet alleen over de kwaliteit van de accountantscontrole, maar vooral ook over de wijze waarop de gemeente hiervan kan profiteren. In deze management letter hebben wij daarom meer in detail uitgelegd op welke wijze wij de controle hebben ingericht en welke afwegingen wij daarbij maken. Wij doen dat door in deze paragraaf onze risico-inschatting, belangrijkste processen, controleaanpak en afwegingen te beschrijven.

Onze inschatting van de risico's en belangrijkste processen

In het kader van de controle van de jaarrekening 2022 en onze aanpak hebben wij een zogenaamde initiële risico-inschatting gemaakt.

Wij zien de volgende potentiële risico's in de controle van de jaarrekening van de gemeente Vught:

- In onze controlestandaarden (NV COS) wordt expliciet het risico van management override (bewuste beïnvloeding door bestuur of management van de jaarcijfers) als belangrijk te onderkennen theoretisch risico benoemd. Als accountant moeten wij in onze werkzaamheden hier specifiek aandacht aan besteden. Wij zijn van mening dat binnen de gemeente de mogelijkheden, om buiten de getroffen interne beheersmaatregelen invloed uit te oefenen op de in de jaarrekening gepresenteerde uitkomsten, uitermate beperkt zijn. Om het resterende risico te beperken beoordelen wij schattingsprocessen en bijzondere journaalposten in detail
- Het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels.
- Onjuiste waardering bouwgronden in exploitatie (materiële post met verschillende schattingselementen).

In onze aanpak is de insteek, daar waar mogelijk te steunen op de interne beheersing in de significante processen van de gemeente Vught. Dit noemen wij een zogenaamde systeemgerichte aanpak, waarbij wij kunnen steunen op toereikende maatregelen in uw processen en systemen. Daarbij maken wij, indien mogelijk, gebruik van uw eigen verbijzonderde interne controle (VIC).

3.1 Onze controle nog transparanter (2/2)

Per proces toetsen:

- ▶ AO/IB
- ▶ IT-maatregelen
- ▶ VIC

Bij een toereikende interne beheersing kunnen wij er gebruik van maken tijdens de controle

Wij kunnen vooralsnog niet altijd steunen op de interne beheersing. Onze aanpak is daarom hoofdzakelijk gegevensgericht

Uitwerking controlestrategie per proces

Voor elk proces beoordelen wij de volgende onderdelen:

- ▶ **AO/IB:** Is sprake van een actueel en toereikend procesbeschrijving met voldoende beheersmaatregelen?
- ▶ **IT-maatregelen:** Zijn in en rondom het systeem voldoende waarborgen getroffen t.a.v. de betrouwbaarheid van de gegevensverwerking?
- ▶ **VIC:** Heeft de VIC de interne beheersmaatregelen getoetst en kunnen wij daar gebruik van maken?

Op basis van de toereikendheid van de interne beheersingsmaatregelen, onze ervaring en de kwaliteit en omvang van de materiële processen voor de jaarrekening, bepalen wij of we deze procesmatig / systeemgericht toetsen of (achteraf) gegevensgerichte werkzaamheden uitvoeren in de vorm van steekproeven / deelwaarnemingen, cijferanalyses, verbandscontroles, etc.

Indien bovenstaande vragen positief kunnen worden beantwoord, is de organisatie optimaal in control en kunnen wij, waar mogelijk, gebruik maken van uw eigen interne beheersing. De vaak tijdrovende en gedetailleerde gegevensgerichte werkzaamheden, kunnen dan beperkt blijven tot een minimum. Bij de voorbereiding van de jaarrekeningcontrole maken wij afspraken over de resterende werkzaamheden, aanpak en de hiervoor benodigde informatie.

Vanzelfsprekend geven wij, evenals in voorgaande jaren, vanuit onze natuurlijke adviesrol aanbevelingen op welke wijze verbeteringen in de interne beheersing mogelijk zijn. De belangrijkste bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot de significante processen hebben wij opgenomen in de tabel in paragraaf 3.2.

Samenvatting effectiviteit van de primaire processen

In het overzicht op de volgende pagina geven wij weer in hoeverre de processen voldoen aan de genoemde normen (zie ook hoofdstuk 4 t.a.v. ICT).

Wij concluderen dat de door ons beoordeelde processen in grote lijnen niet zijn gewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden komen wij op dit moment tot de conclusie dat binnen de processen over het algemeen sprake is van minimaal noodzakelijke primaire functiescheiding. Tevens is binnen de processen sprake van interne beheersmaatregelen. Deze maatregelen worden echter niet toereikend vastgelegd of consequent toegepast, waardoor achteraf niet toetsbaar is of controlemaatregelen zijn uitgevoerd en hoe deze zijn uitgevoerd. Omdat de AO/IB en IT General Controls niet altijd goed zijn opgezet of goed werken, kunnen wij voor onze controle nog niet op de processen steunen en bestaat onze controleaanpak overwegend uit gegevensgerichte werkzaamheden.

3.2 Effectiviteit processen

PROCES	CTFS	AO/IB	VIC	CONCLUSIE T.A.V. DE CONTROLEAANPAK
Planning & Control	●	●	n.v.t.	Er is sprake van een adequaat functionerende planning & control cyclus. De memoriaalboekingen worden aangeleverd door Financieel beheer en door de regisseur P&C goedgekeurd op basis van een plausibiliteitscheck (geen controle). Er is sprake van functiescheiding tussen de medewerkers die de memoriaalboekingen opstellen en goedkeuren. Indien de memoriaalboeking akkoord is, wordt de boeking definitief in het grootboek verwerkt. De administratieve medewerker financiën voert begrotingswijzigingen in de financiële administratie. Financieel beheer toetst de juiste invoer en werkt het mutatieregister begrotingswijzigingen bij. Regisseur P&C controleert de aansluiting tussen de financiële administratie en het mutatieregister.
Inkopen & Aanbestedingen	●	●	●	Bestellingen worden verricht door medewerkers die hier de autoriteit toe hebben middels de regeling taakverantwoordelijke (budgethouderregeling). De controle van de prijs op de factuur en de levering prestatie wordt uitgevoerd door de budgethouder. De medewerker financiën A verwerkt facturen en de medewerker financiën B stelt betaalvoorstellen op. De controle van betalingen vindt plaats door medewerker financiën A. Bij het wijzigen van crediteurenstamgegevens en het verrichten van betalingen is sprake van functiescheiding en een vierogen principe. We hebben geconstateerd dat één directielid zelfstandige betalingsbevoegdheid heeft in de Rabobank-bankapplicatie. Het gebruik van deze rekening is beperkt, desalniettemin adviseren wij dit aan te passen zodat er ten alle tijden een tweede autorisatie benodigd is. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid dateert uit 2012. Er is binnen het proces van aanbestedingen geen sprake van controle op stilzwijgende verlengingen, wezenlijke wijzigingen of homogene opdrachten. De inkoopanalyse met betrekking tot de aanbestedingsrechtmatigheid vindt conform planning plaats voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole.
Personeel	●	●	●	Er is sprake van een minimaal noodzakelijke (primaire en secundaire) functiescheiding. Er is sprake van een adequaat functionerend proces.
Omgevingsvergunningen	●	●	●	Er is sprake van een minimaal noodzakelijke (primaire en secundaire) functiescheiding. We hebben in onze lijncontrole vastgesteld dat dit item niet volledig gefactureerd is. Dit is tevens geconstateerd door de VIC.
Sociaal Domein	●	●	●	Er is sprake van een minimaal noodzakelijke (primaire) functiescheiding. Tot en met 2021 was het proces jeugdzorg belegd bij centrumgemeente 's-Hertogenbosch. In 2022 is dit proces grotendeels door de gemeente zelf uitgevoerd. In onze lijncontrole hebben we vastgesteld dat controle op levering prestatie na afloop plaats vindt en niet tussentijds. Wij adviseren dit tevens tussentijds te doen. De VIC wordt uitgevoerd door de medewerkers van de Uitkeringsadministratie waarbij sprake is van scheiding tussen de medewerker welke het dossier behandeld heeft en de medewerker welke het dossier toetst. Ten behoeve van de onafhankelijkheid adviseren wij de VIC buiten de primaire beheersomgeving uit te laten voeren.
Subsidies	●	●	●	De beleidsmedewerker beoordeelt ingediende aanvragen. Tevens tekent de beleidsmedewerker de subsidiebeschikkingen. Alleen budgetsubsidies worden door college getekend. Hierdoor is geen sprake van een minimaal noodzakelijke (primaire) functiescheiding. De VIC heeft geconstateerd dat de gestelde termijnen voor het indienen van verantwoordingen niet realiseerbaar zijn. Tevens worden controles niet zichtbaar vastgelegd. Wij adviseren het proces verder te formaliseren en uitgevoerde controles zichtbaar vast te leggen.
Belastingopbrengsten (afvalstoffenheffing, OZB, rioolheffing)	●	●	●	Er is sprake van een minimaal noodzakelijke (primaire en secundaire) functiescheiding. Er is sprake van een adequaat functionerend proces.
Grondexploitatie incl. verkopen en aankopen	●	●	-	Proces grondexploitatie is onveranderd. Er is sprake van een minimaal noodzakelijke (primaire) functiescheiding. Wij adviseren het proces verder te formaliseren en uitgevoerde controles zichtbaar vast te leggen.
Verhuur en pacht	●	●	●	Voor wat betreft volkstuinen, paardenweide en sportaccommodaties is geen sprake van adequate functiescheiding. Er is daarmee geen sprake van functiescheiding binnen het primaire proces. Daarnaast vind er geen controle plaats op de opgestelde huur- of pachtovereenkomsten alvorens deze getekend worden. Eventuele risico's worden achteraf door de VIC gemitigeerd.
Verbonden partijen	-	-	n.v.t.	Ten tijde van de interimcontrole is er nog geen sprake van een opzetbeschrijving.
Te betalen belastingen	-	-	n.v.t.	Ten tijde van de interimcontrole is er nog geen sprake van een opzetbeschrijving.

● proces is ontoereikend
 ● proces is toereikend, maar één of meerdere beheersmaatregelen bestaan in de praktijk niet
 ● proces is adequaat/beheersmaatregelen bestaan

4. Bevindingen IT-beheer

4.1 IT-beheersing

4.2 Bevindingen IT-beheer | Key2Financiën (K2F)

4.3 Bevindingen IT-beheer | Suites4Sociaal Domein (S4SD)

4.4 Bevindingen IT-beheer | Motion Pro

4.1 IT-beheersing

Wij beoordelen de betrouwbaarheid en continuïteit IT voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening

Beoordeelde systemen:

- Key2Financiën
- Suite4SociaalDomein
- Motion Pro

IT-werkzaamheden en onze controlerende rol

Ingevolge artikel 2:393, lid 4 BW, dient de accountant in zijn verslag aandacht te besteden aan de bevindingen die naar voren zijn gekomen uit de beoordeling van de automatiseringsomgeving wat betreft de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij benadrukken dat onze jaarrekeningcontrole gericht is op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en zich niet primair richt op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. De IT-auditwerkzaamheden zijn geïntegreerd in de controleaanpak van de jaarrekening.

Het inzicht in de betrouwbare werking van ICT-systemen en applicaties en het gebruik daarvan door de organisatie, vormen een onderdeel van de kwaliteit van de interne beheersing en de administratieve organisatie. Algemene IT-beheersmaatregelen rond uw kritieke systemen leveren daarnaast een belangrijke bijdrage aan het mitigeren van de risico's op ongeautoriseerde handelingen en het optreden van verstoringen met impact op de gegevensverwerking.

De bevindingen zoals gerapporteerd in deze management letter zijn gericht geweest op het beoordelen van de opzet en het vaststellen van het bestaan van algemene IT-beheersmaatregelen. Dit om de impact van de risico's van ongeautoriseerde wijzigingen, ongeautoriseerde handelingen en verstoringen te kunnen vaststellen voor die systemen die gekoppeld zijn aan de voor ons relevante processen en posten (zie hoofdstuk 3).

Voor dit onderzoek hebben wij gesproken met medewerkers van de Gemeente Vught. Welke verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van het applicatiebeheer voor de applicaties in scope. Voor de IT-audit zijn de applicaties Key2Financiën, Suite4SociaalDomein en Motion Pro beoordeeld. Alle ITGC-onderdelen zijn per applicatiebeheerder besproken. Voor de ITGC-onderdelen zijn de gebruikerslijsten en ander bewijsmateriaal beoordeeld en samengevat.

In dit hoofdstuk geven wij een samenvatting van onze bevindingen voor de genoemde applicaties.

4.2 Bevindingen IT-beheer | Key2Financiën (K2F)

Logische toegangs-
beveiliging
(criteria 1-6) nog
deels ontoereikend;

Continuïteit
(criteria 7-9)
toereikend.

PROCES	2021	2022	KORTE OMSCHRIJVING BEVINDINGEN
Logische toegangsbeveiliging			
1. Toekenning en wijzigen autorisaties	●	●	Vastgesteld dat de aanvraag gedocumenteerd door een bevoegde wordt gedaan. Toekenning van rechten gebeurt echter o.b.v. kennis van de applicatiebeheerder, hiermee bestaat het risico dat de gebruiker een teveel aan rechten ontvangt.
2. Ontnemen autorisaties	●	●	Vastgesteld dat autorisaties tijdige ontnomen worden.
3. Periodieke controle op juistheid ingerichte autorisaties	●	●	Er wordt een gedocumenteerde periodieke review uitgevoerd op de juistheid en actualiteit van autorisaties in de applicatie echter wordt deze niet gedocumenteerd.
4. Identificatie van gebruikers voor toegang tot systemen en data	●	●	Generieke accounts zijn verklaarbaar vanuit functie.
5. Authenticatie - AD	●	●	De wachtwoordeisen in K2F voldoen aan de minimale te stellen eisen.
6. Administrators - AD	●	●	De administrators in de Active Directory zijn beperkt tot de IT-organisatie.
7. Administrator- en Superuser-accounts	●	●	In K2F zijn super-user rechten beperkt tot de IT-organisatie.
Continuïteit			
8. Fysieke toegangscontrole	●	●	Continuïteitsmaatregelen zijn getroffen door de serviceorganisatie Provide en de gemeente ontvangt hier assurance over.
9. Back-up maatregelen	●	●	
10. Restoretest	●	●	

● onvoldoende ● verbeterpunten ● voldoende ● geen waarneming ○ niet onderzocht

4.3 Bevindingen IT-beheer | Suite4SociaalDomein

Logische toegangs-
beveiliging
(criteria 1-6) nog
deels ontoereikend;

Continuïteit
(criteria 7-9)
toereikend.

PROCES	2021	2022	KORTE OMSCHRIJVING BEVINDINGEN
Logische toegangsbeveiliging			
1. Toekenning en wijzigen autorisaties	●	●	Vastgesteld dat de aanvraag gedocumenteerd door een bevoegde wordt gedaan. Toekenning van rechten gebeurt echter o.b.v. kopiegebruiker, hiermee bestaat het risico dat de gebruiker een teveel aan rechten ontvangt.
2. Ontnemen autorisaties	●	●	Vastgesteld dat autorisaties tijdige ontnomen worden.
3. Periodieke controle op juistheid ingerichte autorisaties	●	●	Er wordt een gedocumenteerde periodieke review uitgevoerd op de juistheid en actualiteit van autorisaties in de applicatie echter wordt deze niet gedocumenteerd.
4. Identificatie van gebruikers voor toegang tot systemen en data	●	●	Generieke accounts zijn verklaarbaar vanuit functie.
5. Authenticatie	●	●	De wachtwoordeisen in S4SD voldoen aan de minimale te stellen eisen.
6. Administrator- en Superuser-accounts	●	●	In S4SD zijn super-user rechten beperkt tot de IT-organisatie.
Continuïteit			
7. Fysieke toegangscontrole	●	●	Continuïteitsmaatregelen zijn getroffen door de serviceorganisatie Provide en de gemeente ontvangt hier assurance over.
8. Back-up maatregelen	●	●	
9. Restoretest	●	●	

● onvoldoende ● verbeterpunten ● voldoende ● geen waarneming ○ niet onderzocht

4.3 Bevindingen IT-beheer | Motion Pro

Logische toegangs-
beveiliging
(criteria 1-6) nog
deels ontoereikend;

Continuïteit
(criteria 7-9)
toereikend.

PROCES	2021	2022	KORTE OMSCHRIJVING BEVINDINGEN
Logische toegangsbeveiliging			
1. Toekenning en wijzigen autorisaties	●	●	Vastgesteld dat de aanvraag regelmatig mondeling verloopt en hiermee beperkt gedocumenteerd wordt. De toe te kennen rechten zijn echter niet dermate complex waarmee het risico op een teveel aan rechten verstrekken beperkt is.
2. Ontnemen autorisaties	●	●	Vastgesteld dat autorisaties tijdige ontnomen worden.
3. Periodieke controle op juistheid ingerichte autorisaties	●	●	Er wordt een gedocumenteerde periodieke review uitgevoerd op de juistheid en actualiteit van autorisaties in de applicatie echter wordt deze niet gedocumenteerd.
4. Identificatie van gebruikers voor toegang tot systemen en data	●	●	Generieke accounts zijn verklaarbaar vanuit functie.
5. Authenticatie	●	●	De wachtwoordeisen in Motion Pro voldoen aan de minimale te stellen eisen.
6. Administrator- en Superuser-accounts	●	●	In Motion Pro beschikken 2 gebruikers uit de lijnorganisatie over beheerrechten.
Continuïteit			
7. Fysieke toegangscontrole	●	●* ₁	Continuïteitsmaatregelen zijn uitbesteed aan Centric als Serviceorganisatie en leverancier van Motion Pro. Hier is (nog) geen assurance over beschikbaar. Hierdoor heeft gemeente Vught geen inzicht over de beheersing van continuïteitsrisico's
8. Back-up maatregelen	●	●* ₁	
9. Restoretest	●	●* ₁	

● onvoldoende ● verbeterpunten ● voldoende ● geen waarneming ○ niet onderzocht

*₁ = Dit punt behoeft nuancering gezien we vernomen hebben dat het bestaan en de werking van maatregelen in Q1 van 2023 beschikbaar gesteld worden middels de ISAE3402 van Centric waarmee de continuïteitsmaatregelen mogelijk op voldoende komen.

5. Bevindingen interne controle

5.1 Verbijzonderde interne controle

5.1 Verbijzonderde interne controle

Drie varianten van VIC:

- ▶ Voldoen aan COS 610
- ▶ Gegevensgericht
- ▶ Geen VIC

VIC en Three Lines

Diverse voor- en nadelen voor inrichting VIC

Data-analyse en process mining steeds vaker toegepast

Verbijzonderde Interne Controle

De afgelopen jaren is veel discussie geweest over de eisen die gesteld moeten worden aan de onafhankelijkheid, positie en kwaliteit van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) en de wijze waarop organisaties en accountants hierin kunnen samenwerken. Wij onderscheiden hierbij een aantal varianten / situaties voor een organisatie:

1. De VIC voldoet aan de eisen van COS 610
2. De VIC werkt samen met de accountant in de uitvoering van gegevensgerichte controles (handmatig of op termijn via data-analyse en/of process mining)
3. De organisatie kiest er voor om geen VIC uit te voeren of besteed dit uit (accountant, derde partij)

De inhoudelijke invulling van de VIC (3e Lijn) hangt sterk samen met de vraag of de 1e en 2e lijn toereikend functioneren. Aan bovengenoemde varianten zijn diverse voor- en nadelen verbonden, die wij hier kort zullen toelichten. Daarbij is het van belang dat de gemeente Vught een bewuste keuze maakt, rekening houdend met de ambities, specifieke situatie / fase waarin de organisatie zich bevindt, beschikbare capaciteit, kosten versus baten, etc.

1. AD 1) VIC voldoet aan COS 610

De COS 610 zijn controlestandaarden van accountants waarin de eisen / voorwaarden zijn uitgewerkt, waaraan de VIC moet voldoen teneinde hier als accountant gebruik van te kunnen maken. Hoewel dit controlestandaarden van accountants zijn, kunnen deze ook goed als norm voor de gemeente worden toegepast. De voorwaarden gaan onder meer over de onafhankelijkheid en positie in de organisatie, de kwaliteit van medewerkers, de kwaliteitsprocedures van de VIC, de communicatie en rapportages en de uitvoering van de werkzaamheden. Als een organisatie in staat is aan deze eisen te voldoen, betekent dat (zeer waarschijnlijk) ook dat de VIC zodanig is ingericht, dat deze gedurende het jaar grip houdt op het functioneren van de interne beheersing in de 1e en 2e lijn. Als accountant kunnen wij dan beperktere reviews doen op de werkzaamheden van de VIC.

2. Ad 2) VIC werkt samen met accountant en voert gegevensgerichte controles uit

Indien een organisatie niet kan voldoen aan COS610, kan nog steeds wel op een efficiënte wijze worden samengewerkt met de accountant. De VIC toetst dan, op basis van selecties en werkprogramma's van de accountant, achteraf de belangrijke beheersmaatregelen. In deze situatie moet de accountant alle werkzaamheden zelfstandig beoordelen en reperformer. Steeds vaker zien wij dat deze controle plaatsvinden op basis van data uit geautomatiseerde systemen en applicaties; de zogenaamde data-analyse en/of process mining.

3. Ad 3) De VIC wordt uitbesteed aan een externe accountant of derde partij

Steeds vaker zien wij dat (kleinere) organisaties de VIC uitbesteden omdat ze de kennis of capaciteit niet hebben, de continuïteit en kwaliteit van de VIC moeilijk kunnen borgen en het ook niet als kernactiviteit zien. Daarmee verdwijnt de 3e lijn en nemen beheersmatige risico's toe, maar worden wel directe personeelskosten bespaard. In geval van een ontwikkeling naar een verantwoording omtrent de rechtmatigheid door het college is dit vanzelfsprekend geen optie meer. In dat geval worden bij deze optie de kosten van externen derhalve hoger.

5.1 Verbijzonderde interne controle

Eisen COS 610 niet
realistisch

Samen met de gemeente Vught concluderen wij dat het op dit moment niet realistisch om te voldoen aan de eisen van de COS 610. In lijn met voorgaand jaar rapporteren wij vanuit dit uitgangspunt met betrekking tot de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) van de gemeente als volgt:

Interne Controleplan 2022

In het intern controleplan 2022 staan de belangrijkste uitgangspunten van de VIC uitgewerkt:

- ▶ Het IC-plan 2022 betreft de inrichting en uitwerking van de (verbijzonderde) interne controle (VIC) gericht op de borging van financieel rechtmatig handelen van, en binnen, de ambtelijke organisatie van de gemeente Vught. Het doel is om 'in control' te komen en te blijven.
- ▶ De interne risicoanalyses, controledoelstellingen en controlemaatregelen worden opgenomen in separate werkprogramma's.
- ▶ Sprake van één IC-medewerker. De IC opereert onafhankelijk binnen de organisatie.
- ▶ Voor de uitvoering van de IC het Sociaal Domein wordt gebruik gemaakt van het kwaliteitsteam sociaal domein.

Rapportage

- ▶ Bevindingen worden per onderzoek vastgelegd in daarvoor ontwikkelde (excel) formats.
- ▶ De controleresultaten worden vastgelegd in een memo.
- ▶ In de rapportages is geen sprake van vastlegging van hoor en wederhoor.
- ▶ Er is nog geen jaarrapport VIC opgesteld inzake de bevindingen en de adviezen van de VIC.

5.1 Verbijzonderde interne controle

Risicoanalyse en wijze van rapporteren kan nog worden verbeterd

Meerwaarde van de VIC voor de organisatie kan nog worden vergroot

Ondersteuning ten behoeve van de inrichting VIC

Conclusie

Wij constateren dat de VIC in de uitvoering van haar werkzaamheden nu primair gericht is op het uitvoeren van de in het jaarplan opgenomen (gegevensgerichte) test aantallen. In onze optiek kan de meerwaarde van de VIC voor de organisatie nog worden vergroot door ‘aan de voorkant’ nog meer expliciet aandacht te geven aan de opzet en inrichting van de AO/IB per proces alsmede de advisering daaromtrent (systeem-procesgericht).

Kort samengevat zouden wij verwachten dat de VIC zich, alvorens over te gaan tot het uitvoeren van de test aantallen, ook richt op het vastleggen / uitwerken van de procesbeschrijvingen en het uitvoeren en documenteren van de omvattende lijncontroles per proces. De testwerkzaamheden zouden zich vervolgens liefst 1:1 moeten verhouden tot de binnen de verschillende processen geïdentificeerde ‘key-controls’ of beheersmaatregelen.

Aanbevelingen

- ▶ Voer een uitgebreide risicoanalyse per proces uit en inventariseer de getroffen beheersmaatregelen.
- ▶ Maatregelen te treffen ter borging van de objectiviteit zoals het reviewen van werkzaamheden door een tweede persoon en roulatie van VIC-werkzaamheden.
- ▶ Hoor- en wederhoor wordt niet (altijd) toegepast. Wij adviseren om de respons van de verantwoordelijke manager op te nemen in de memo's evenals het besluit van de manager om aanbevelingen al dan niet op te volgen.
- ▶ Wij adviseren in het handboek een passage op te nemen over de benodigde controlevaardigheden en materie deskundigheid. Als ook de wijze waarop deze vaardigheden en deskundigheid op peil wordt gehouden.
- ▶ Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is het van belang de aansluiting tussen het normenkader/toetsingskader, de interne beheersing in de eerste lijn en de VIC expliciet vast te leggen.
- ▶ Om te kunnen spreken van een effectieve VIC is het van belang dat de VIC ook daadwerkelijk tot correctie, sturing en bijsturing (plan-do-check-act) leidt. Wij raden aan de behandeling van de samenvatting van de bevindingen in de directie, het bestuur en het college expliciet te notuleren.

Wij constateren dat onze aanbevelingen gelijk zijn ten opzichte van vorig jaar. Wij zijn op dit moment met u in gesprek om ondersteuning te verlenen om verder vorm te geven aan bovenstaande aanbevelingen.

bdo.nl